

شنوندگان عزیز توجه فرمایید؛ خرمشهر آزاد شد

در زمان جنگ تحمیلی، تاثیر انکارناپذیر رادیو به عنوان رسانه‌ای قدرتمند در تبلیغات و اطلاع‌رسانی جنگ...

جام جم آنلاین: در زمان جنگ تحمیلی، تاثیر انکارناپذیر رادیو به عنوان رسانه‌ای قدرتمند در تبلیغات و اطلاع‌رسانی جنگ، مسوولان را بر آن داشت تا بخشی از این رسانه را به طور مستقل به اخبار و رویدادهای جنگ اختصاص دهند و قرار بر این شد تا رادیویی با نام «رادیو جبهه" را آغاز به کار کند. اعلام رادیویی فتح خرمشهر در واقع يك عملیات با شکوه رسانه‌ای بود. طراحی و اجرای دقیق و کامل اعلام خبر پیروزی عملیات بیت‌المقدس که منجر به آزادی خرمشهر شد، فقط يك و نیم روز در رادیو طول کشید، اما خبر پیروزی تمام ایران را به عرصه شورآفرینی تبدیل کرد.

مدیریت رسانه‌ای فتح خرمشهر را واحد پخش صدای جمهوری اسلامی ایران به عهده داشت که در آن روز جشن ملی برپا کرد.

با حمیدرضا خزایی اولین مدیر رادیو جبهه، تهیه‌کننده و یکی از اعضای فعال پخش رادیو درباره همین موضوع به گفت‌وگو نشستیم.

از حال و هوای رادیو در روز سوم خرداد و فتح خرمشهر برایمان بگویید؟

سوم خرداد 61 روزی بود که رادیو توانست جشن بزرگی برای ملت ایران تدارک ببیند و عطش ملت برای برپایی چنین جشنی را از قوه به فعل تبدیل کند. انرژی عظیم حاصل از این میل عمومی را هدایت کند. سنت‌های ملی و مذهبی را بهم گره بزند و يك حادثه بزرگ تاریخی آن هم از نوع حماسی و نظامی را شکل دهد. در این روز ما توانستیم تجربه‌ای از برپایی عظیم‌ترین حماسه‌های ملی با کمترین امکانات و کوتاه‌ترین مدت تدارک را ثبت کنیم و جشنی بگیریم که همه سلیقه‌ها بدون کمترین تعارض در آن سهیم باشند و همه از روند برپایی این جشن احساس رضایت کنند. از طرفی رادیو مدیریت يك حادثه عظیم تقریباً پیش‌بینی نشده را با کمترین امکانات فنی و نیروی انسانی با کمال موفقیت را تجربه کرد. مسوولیت تهیه‌کنندگی و مدیریت ویژه برنامه به عهده من گذاشته شد که می‌بایست هماهنگی همه عوامل را انجام می‌دادم. در عین حال هماهنگی میان پخش صدا و پخش خبر هم کار ظریفی بود که ساعتی بعد ظرافت و حساسیت آن صدها برابر شد. تشخیص این‌که حضور در پخش مهم‌تر است یا رفتن و به میان مردم بسیار سخت بود و سرانجام بعضی نیروها حضور در خیابان‌ها را بر توقف در پخش ترجیح دادند و میان مردم رفتند.

خبر فتح خرمشهر چگونه به شما رسید و به چه شکلی در رادیو منعکس شد؟

از آغاز عملیات بیت‌المقدس که فتح خرمشهر در سومین مرحله آن بود، صدای جمهوری اسلامی فشار عظیمی را برای پوشش و هدایت صحیح تبلیغات جنگ متحمل می‌شد که قابل مقایسه با عملیات دیگر دفاع مقدس نبود. عظمت این عملیات در عین حال توقع پیروزی را در عموم مردم ایجاد می‌کرد. از طرفی خوشبین‌ترین تحلیلگران نظامی هم تصور نمی‌کردند پاسخ همه انتظارات با فتح خرمشهر داده شود. به همین دلیل و دلایل متعدد دیگر نظامی، سیاسی و اطلاعاتی، تقریباً تا عصر روز دوم خرداد هیچ اشاره‌ای به احتمال فتح خرمشهر در تحلیل‌های رادیویی عنوان نمی‌شد و مسوولان جنگ هم از ورود به این موضوع کاملاً پرهیز داشتند، اما هنگامی که طلیعه‌های فتح نمایان شد مسوولان رادیو، ناباورانه در مقابل آزمونی قرار گرفتند که يك سویی آن موفقیت و افتخار برای رادیو بود و يك سویی آن ممکن بود هدر دادن ارزش‌های تبلیغاتی و روانی فتح خرمشهر و در واقع تلف کردن يك نقطه عطف تاریخی باشد. در آن زمان مهدی ارگانی که الحق در شمار برجسته‌ترین نخبگان امور رسانه‌ای است مدیریت رادیو را به عهده داشت. سیدمحسن نبوی مدیر تولید و جواد یاسینی مدیر پخش صدا بود. محمدحسن حاج علی‌محمدی به عنوان معاون سیاسی و محمدعلی یزدی به عنوان مدیر خبر مستقیم‌ترین ارتباط‌ها را با ستاد فرماندهی جنگ داشتند و رابطه صمیمانه میان رادیو و واحد مرکزی خبر وجود داشت. حدود ساعت 11 صبح خبر فتح خرمشهر به ما رسید و مقرر شد تا ساعت 15 یعنی تا 4 ساعت بعد به هیچ وجه این موضوع اعلام نشود. رزمندگان اسلام برای تثبیت مواضع و ما برای کسب آمادگی لازم و طراحی اجرای يك عملیات رسانه‌ای واقعی و همه‌جانبه نیازمند این فرصت بودیم. پس از هماهنگی‌های لازم با همه همکاران پس از بخش خبری ساعت 14 که ساعت 14/45 به اتمام رسید. برنامه‌های رادیو در ساعت 15 قطع شد و مارش نظامی به مدت 3 دقیقه از رادیو پخش شده مردم هیجان زده منتظر خبری مهم بودند. ناصر کاشانی، گوینده خبر چند بار اعلام کرد: «شنوندگان عزیز توجه فرمایید؛ خونین شهر، شهر خون آزاد شد، سپس مارش ادامه پیدا کرد و به دنبال آن محمد کریمی علویچه، آنتن را در اختیار گرفت و این جمله معروف را گفت: «شنوندگان عزیز توجه فرمایید خرمشهر شهر خون و حماسه آزاد شد." با شنیدن این جمله مردم که ابتدا با شنیدن صدای گوینده خبر بهت‌زده شده بودند با توجه به حس ویژه‌ای که نسبت به صدای محمود کریمی داشتند به خیابان‌ها ریختند و يك انقلاب عظیم عاطفی شکل گرفت. همه مردم ایران آن روز دوباره متولد شدند و اگر امروز از تك‌تك افرادی که آن روز را درک کرده‌اند، پرسید متوجه می‌شوید که اکثر آنها صدای کریمی و پخش صدای جمهوری اسلامی را به عنوان اعلام‌کننده اصلی خبر فتح خرمشهر

کدام گزارشگران صحنه‌های خوشحالی مردم را منعکس می‌کردند؟

گزارشگران مجرب ما اسماعیل براری، احمد طبعی، جیران پور، رحمان نظام اسلامی، اردشیر تفقرداد، عباس سنجری، افشار و مهدی فوادیان به نقاط مختلف شهر اعزام شدند تا به محض اعلام خبر لحظات ناب اولین برخورد مردم با این خبر حیات بخش را ثبت و منعکس کنند.

کدام یک از گویندگان در دوران جنگ همراه با رادیو بودند؟

با شروع برنامه‌های زنده حماسی جنگ، حجم عظیمی از مطالب و اشعار با صدای محمود کریمی علویچه پخش می‌شد. البته گویندگان دیگری نیز بودند که از میان آنها می‌توان به نصرت‌الله اکبری، علیرضا معینی، مرتضی حافظی، محمدحسین نورشاهی، الهیار عطابخشی، مرحوم سعید رابعی و مرحوم فریورز کیان اشاره کرد. بعدها مهران دوستی هم با اجراهای زنده‌ای که در برنامه‌های حماسی جنگ داشت موقعیت ممتازی یافت و جاذبه‌های خاص صدای خود را به نمایش گذاشت. البته به رسم حق‌شناسی باید از علیرضا کریمی و محمودرضا کریمی هم یاد کنم که در گویندگی برنامه‌های حماسی دفاع مقدس نقش تاثیرگذاری داشتند.

وقتی عملیاتی انجام می‌شد چه تغییراتی در برنامه‌های رادیو شکل می‌گرفت؟

ستادی با نام ستاد تبلیغات جنگ که متشکل از نهادهای تبلیغی و اطلاع‌رسانی کشور از جمله صداوسیما و خبرگزاری جمهوری اسلامی بود، بر نحوه پوشش خبری و تبلیغات جنگ در صداوسیما نظارت می‌کرد و ما به محض دریافت خبر شروع عملیات رزمندگان، از این ستاد، ضمن هماهنگی سریع با مدیران ارشد سازمان، برنامه‌های عادی رادیو را قطع می‌کردیم و با پخش مارش جنگی کار تدارک سریع و ارائه یک برنامه زنده حماسی را آغاز می‌کردیم که گاهی ساعت‌ها به طول می‌انجامید.

همدلی یک ملت با مارش پیروزی

برای نسل اول و دوم انقلاب، جنگ و سال‌های دفاع مقدس مفاهیم و نشانه‌های زیادی دارد. جنگ با همه بدی‌ها و تلخی‌هایش، لحظات خوشایندی را هم به همراه دارد. برای آنهایی که جنگ و اتفاقات آن را به یاد دارند، بهترین لحظات هشت سال دفاع مقدس زمانی بود که #171مارش پیروزی؛ نواخته می‌شد، صدایی پر از هیجان که خبرهای خوبی را به همراه می‌آورد. مارش پیروزی، خبر می‌داد که رزمندگان در جبهه‌ها به پیروزی دست یافته‌اند. مارش پیروزی همه مردم ایران را در هر کجا که بودند در حس شادی، سرافرازی و پیروزی هم‌دل می‌کرد. این مارش را می‌توان مارش همدلی مردم ایران هم دانست. مارشی که برای اولین بار از رادیو پخش شد و خیلی زود تبدیل به نشانه پیروزی شد.

حمیدرضا خزایی، مدیر وقت رادیو جبهه درباره مارش پیروزی و چگونگی انتخاب آن برای اعلام خبر پیروزی می‌گوید: در اوایل جنگ زمانی که تهیه‌کنندگی برنامه‌های مربوط به جبهه رادیو را به عهده گرفتم، روزی به آرشیو موسیقی رادیو رفتم تا برای اعلام خبر پیروزی‌های رزمندگان موسیقی انتخاب کنم. در این آرشیو چند قطعه موسیقی یافتم که چند سال پیش توسط دسته موسیقی ارتش نواخته و ضبط شده بود. این قطعات را گوش دادم در میان آنها قطعه‌ای توجه‌ام را جلب کرد. این موسیقی شور و هیجان زیادی را به شنونده منتقل می‌کرد. آن را انتخاب کردم و چند مرتبه قبل از اعلام خبر پیروزی روی آنتن فرستادم. پخش این مارش بازخوردهای خوبی داشت. به همین دلیل پخش آن ادامه یافت و به عنوان مارش پیروزی شهرت یافت.

فشید شکبیا - حامحم
لطفاً صبر کنید ...
</form>